

Krzycko Małe

Wieś szlachecka, parafia własna.

Opis Krzycka Małego w księdze uposażeń diecezji poznańskiej z 1510 r. wspomina o 12 łanach osiadłych, półłanie opustoszałym, sołectwie i 2 folwarkach.

Krzycko Małe w 1566 r. posiadał Krzysztof Krzycki.

[1579] Było tu 5 i pół łanów, siedziało 2 zagrodników bez bydła, 2 ratajów, 5 komorników bez bydła, owczarz zajmujący się stadem liczącym 25 sztuk [Pawiński, s. 99].

[1619] Wieś miała 5 i pół łanów uprawnych, siedziało tu 4 zagrodników, płacących podatki w wysokości 4 gr, 1 rataj (1 fl), owczarz (6 gr). Był też wiatrak [APP, Tabela Poznań 2, k. 125].

[1652] Kontrybucje wojenne pobierano z 5 i pół łanów (po 10 fl) wiatraka (3 fl 10 gr), od 4 zagrodników (po 40 gr), rataja – osadnika (*colonus*, 10 fl) oraz owczarza (60 gr) [ks. grodz. Wschowa 167, k. 112v].

[1692] Ofiarę dziesiątego grosza w wysokości 2 zł płaciło 47 mieszkańców – w sumie 94 zł [Bibl. Kórnicka PAN, rękopis BK 360, k. 120].

[ok. 1710] We wsi były 2 dymy [Bibl. Kórnicka PAN, rękopis BK 360, k. 51].

[1780] We wsi było 17 domostw. Ogólna suma podymnego wynosiła 8 zł 15 gr [APP, Tabela Poznań 1, k. 96].

[1788] We wsi było 26 dymów [Magazin für neue Geschichte und Geographie 22, Halle 1788, s. 54].

Krzycko Małe [parafia]

Parafia rzymsko katolicka w diecezji poznańskiej, archidiakonacie śremskim i dekanacie wschowskim. Wspomniana w księdze uposażeń z 1510 r. [LBP, s. 155]. W granicach parafii leżały Krzycko Małe i Wielkie oraz Nowa Wieś. Prawa patronatu przysługiwały właścicielom wsi.

W dobie reformacji świątynię użytkowali protestanci. Do rąk katolików powróciła w końcu XVI stulecia.

Polonia Maior – fontes

Istniejący tu w XVI w. drewniany kościół p. w. św. Jakuba i św. Filipa (wcześniej św. Klemensa) spalił się w 1607 r. Na jego miejscu wzniesiono nowy, w którym umieszczono ocalałe wyposażenia. Kolejną drewnianą świątynię wzniesiono z fundacji Stanisława Gościewskiego, konsekrowano ją 14 września 1647 r. Akt erekcyjny wystawiono 24 lipca 1645 r. pod wezwaniem NMP Śnieżnej, św. Stanisława i św. Barbary.

W połowie XIX w. w jego wnętrzu znajdowały się nagrobki, z których parę miało zatarte napisy. Wśród możliwych do zidentyfikowania wspomniano o nagrobku Jerzego Fiebiga, dziekana wschowskiego, proboszcza krzyckiego zmarłego 6 czerwca 1767 r., Franciszka Sławskiego, kuratusa w Jeżenie, następnie kuratusa krzyckiego oraz Tekli Krzyckiej, zmarłej 3 stycznia 1799 r.

Na uposażenie składały się role, meszne dziesięcina z folwarku.

W Krzycku istniała także kaplica św. Walentego, wspomniana w XVI w. Była to budowla konstrukcji szachulcowej z wypełnieniem z gliny.

O szkole wzmiankowały wizytacje z lat 1610 oraz 1737 r.

Lit.: Łukasiewicz J., *Krótki opis historyczny kościołów*, t. II, s. 319-320; Nowacki J., *Dzieje archidiecezji*, t. II, s. 439;

[plebani]

1418 r. – Tomasz [Nowacki J., *Dzieje archidiecezji*, t. II, s. 439];

1598 r. – Jan z Góry, tamże, s. 439;

1767, 1768 r. – Jerzy Fiebig, [Łukasiewicz J., *Krótki opis historyczny kościołów*, t. II, s. 319-320];